

THỦ TƯỚNG CHÍNH PHỦ

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: 63/2013/QĐ-TTg

Hà Nội, ngày 08 tháng 11 năm 2013

QUYẾT ĐỊNH

QUY ĐỊNH VỀ LỘ TRÌNH, CÁC ĐIỀU KIỆN VÀ CƠ CẤU NGÀNH ĐIỆN ĐỂ HÌNH THÀNH VÀ PHÁT TRIỂN CÁC CẤP ĐỘ THỊ TRƯỜNG ĐIỆN LỰC TẠI VIỆT NAM

Căn cứ Luật tổ chức Chính phủ ngày 25 tháng 12 năm 2001;

Căn cứ Luật điện lực ngày 03 tháng 12 năm 2004; Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật điện lực ngày 20 tháng 11 năm 2012;

Theo đề nghị của Bộ trưởng Bộ Công Thương;

Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định quy định về lộ trình, các điều kiện và cơ cấu ngành điện để hình thành và phát triển các cấp độ thị trường điện lực tại Việt Nam,

Chương 1.

QUY ĐỊNH CHUNG

Điều 1. Phạm vi điều chỉnh

Quyết định này quy định về lộ trình, các điều kiện và cơ cấu ngành điện để hình thành và phát triển các cấp độ thị trường điện lực tại Việt Nam.

Điều 2. Đối tượng áp dụng

Quyết định này áp dụng đối với các đối tượng tham gia thị trường điện lực.

Điều 3. Giải thích từ ngữ

Trong Quyết định này, các thuật ngữ dưới đây được hiểu như sau:

1. Hệ thống SCADA/EMS (viết tắt theo tiếng Anh: Supervisory Control And Data Acquisition/Energy Management System) là hệ thống thu thập số liệu, giám sát, điều khiển, quản lý năng lượng trong vận hành hệ thống điện quốc gia.

2. Hệ thống SCADA/DMS (viết tắt theo tiếng Anh: Supervisory Control And Data Acquisition/Distribution Management System) là hệ thống thu thập số liệu, giám sát, điều khiển, quản lý lưới điện trong vận hành hệ thống điện phân phối.

3. Hợp đồng song phương là văn bản thỏa thuận mua bán điện có thời hạn giữa bên mua điện và bên bán điện.

4. Thị trường điện giao ngay là thị trường mua, bán điện trong các chu kỳ giao dịch do đơn vị điều hành giao dịch thị trường điện lực thực hiện theo quy định của thị trường điện lực các cấp độ.

Điều 4. Lộ trình hình thành và phát triển các cấp độ thị trường điện lực tại Việt Nam

Thị trường điện lực được hình thành và phát triển qua 03 cấp độ sau:

1. Thị trường phát điện cạnh tranh (cấp độ 1): Tiếp tục thực hiện thị trường phát điện cạnh tranh đến hết năm 2014.

2. Thị trường bán buôn điện cạnh tranh (cấp độ 2):

a) Từ năm 2015 đến năm 2016: Thực hiện thị trường bán buôn điện cạnh tranh thí điểm;

b) Từ năm 2017 đến năm 2021: Thực hiện thị trường bán buôn điện cạnh tranh hoàn chỉnh.

3. Thị trường bán lẻ điện cạnh tranh (cấp độ 3):

a) Từ năm 2021 đến năm 2023: Thực hiện thị trường bán lẻ điện cạnh tranh thí điểm;

b) Từ sau năm 2023: Thực hiện thị trường bán lẻ điện cạnh tranh hoàn chỉnh.

Điều 5. Nguyên tắc hoạt động chung của thị trường điện lực

Thị trường điện lực hoạt động theo các nguyên tắc chung sau:

1. Đơn vị truyền tải điện, đơn vị phân phối điện cung cấp dịch vụ truyền tải điện, phân phối điện.

2. Đơn vị điều độ hệ thống điện quốc gia, đơn vị điều hành giao dịch thị trường điện lực cung cấp dịch vụ điều độ hệ thống điện và điều hành giao dịch thị trường điện lực.

3. Các đối tượng tham gia thị trường điện phải trả phí, giá khi sử dụng các dịch vụ điều độ hệ thống điện, điều hành giao dịch thị trường điện lực, truyền tải điện, phân phối điện và các dịch vụ khác trong thị trường điện lực.

4. Cơ quan điều tiết điện lực thực hiện điều tiết hoạt động điện lực trong thị trường điện lực.

Chương 2.

THỊ TRƯỜNG PHÁT ĐIỆN CẠNH TRANH

Điều 6. Nguyên tắc hoạt động của thị trường phát điện cạnh tranh

Ngoài các nguyên tắc quy định tại Điều 5 Quyết định này, thị trường phát điện cạnh tranh hoạt động theo các nguyên tắc sau:

1. Đơn vị phát điện đáp ứng các điều kiện theo quy định được bán điện cho đơn vị mua buôn duy nhất thông qua hợp đồng song phương và trên thị trường điện giao ngay. Tỷ lệ điện năng mua bán qua hợp đồng song phương và trên thị trường điện giao ngay do Cơ quan điều tiết điện lực công bố hàng năm.
2. Đơn vị mua buôn điện duy nhất mua điện từ đơn vị phát điện qua hợp đồng song phương và trên thị trường điện giao ngay để bán buôn cho các Tổng công ty điện lực thuộc Tập đoàn Điện lực Việt Nam.

Chương 3.

THỊ TRƯỜNG BÁN BUÔN ĐIỆN CẠNH TRANH

Điều 7. Nguyên tắc hoạt động của thị trường bán buôn điện cạnh tranh

1. Ngoài các nguyên tắc quy định tại Điều 5 Quyết định này, thị trường bán buôn điện cạnh tranh hoạt động theo các nguyên tắc sau:

a) Tổng công ty điện lực, Công ty điện lực, một số đơn vị bán lẻ điện và một số khách hàng sử dụng điện lớn đáp ứng các điều kiện theo quy định được mua điện từ các đơn vị phát điện, đơn vị bán buôn điện qua hợp đồng song phương và từ thị trường điện giao ngay.

Ngoài các quyền, nghĩa vụ của đơn vị phân phối và bán lẻ điện, các Tổng công ty điện lực, Công ty điện lực còn thực hiện quyền và nghĩa vụ của đơn vị buôn bán điện.

b) Đơn vị bán buôn điện được thành lập mới đáp ứng các điều kiện theo quy định được mua điện từ đơn vị phát điện, đơn vị bán buôn điện qua hợp đồng song phương và từ thị trường điện giao ngay để bán điện cho đơn vị bán buôn điện khác, đơn vị bán lẻ điện và khách hàng sử dụng điện lớn.

c) Đơn vị phát điện bán điện cho đơn vị bán buôn điện, đơn vị bán lẻ điện và khách hàng sử dụng điện lớn qua hợp đồng song phương và bán điện trên thị trường điện giao ngay.

d) Trong giai đoạn thị trường bán buôn điện thí điểm, một số Tổng công ty điện lực, Công ty điện lực thuộc Tập đoàn Điện lực Việt Nam và một số đơn vị bán lẻ điện, khách hàng sử dụng điện lớn được lựa chọn để tham gia thị trường bán buôn điện cạnh tranh thí điểm.

Điều 8. Cơ cấu ngành điện để hình thành thị trường bán buôn điện cạnh tranh

Để hình thành thị trường bán buôn điện cạnh tranh, cơ cấu ngành điện phải đáp ứng các điều kiện sau:

1. Giai đoạn thị trường bán buôn điện cạnh tranh thí điểm

- a) Đơn vị điều độ hệ thống điện quốc gia, đơn vị điều hành giao dịch thị trường điện là đơn vị độc lập, không có chung lợi ích với các đơn vị tham gia thị trường điện;
- b) Tổng công ty phát điện, các nhà máy điện thuộc Tập đoàn Điện lực Việt Nam (trừ các nhà máy điện lớn, có ý nghĩa đặc biệt quan trọng về kinh tế - xã hội, quốc phòng, an ninh do Nhà nước độc quyền quản lý theo quy định tại Điều 4 Luật điện lực) phải tách thành đơn vị phát điện độc lập, không có chung lợi ích với đơn vị bán buôn điện, đơn vị truyền tải điện, đơn vị điều độ hệ thống điện quốc gia và đơn vị điều hành giao dịch thị trường điện lực;
- c) Tổng công suất đặt của một đơn vị phát điện không được vượt quá 25% tổng công suất đặt của các đơn vị phát điện tham gia thị trường điện;
- d) Tổng công ty điện lực, Công ty điện lực đáp ứng đủ các điều kiện, được lựa chọn để tham gia thị trường bán buôn điện cạnh tranh thí điểm, phải thực hiện tách bạch về tổ chức bộ máy và hạch toán của các bộ phận phân phối điện và bán lẻ điện.

2. Giai đoạn thị trường bán buôn điện cạnh tranh hoàn chỉnh

Công ty điện lực trực thuộc Tổng công ty điện lực được tổ chức thành đơn vị hạch toán độc lập; đơn vị này phải thực hiện tách bạch về tổ chức bộ máy và hạch toán của các bộ phận phân phối điện và bán lẻ điện.

Điều 9. Các điều kiện để hình thành thị trường bán buôn điện cạnh tranh

1. Về hệ thống các văn bản pháp lý

- a) Đề án tái cơ cấu ngành điện được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt;
- b) Đề án thiết kế thị trường bán buôn điện cạnh tranh được Bộ Công Thương phê duyệt;
- c) Bộ Công Thương ban hành hoặc sửa đổi, bổ sung các Quy định sau đây:
- Quy định về điều kiện tham gia thị trường bán buôn điện đối với đơn vị tham gia thị trường điện; quy định vận hành thị trường bán buôn điện cạnh tranh;
 - Quy định về hoạt động điều tiết điện lực; quy định về hệ thống điện truyền tải; quy định về hệ thống điện phân phối; quy định về đo đếm điện năng; quy định về giá điện phù hợp với hoạt động của thị trường bán buôn điện cạnh tranh;
 - Quy định tính toán mức giá truyền tải điện, phân phối điện và phí điều độ hệ thống điện và điều hành giao dịch thị trường điện của thị trường bán buôn điện cạnh tranh;
 - Các quy định cần thiết khác cho hoạt động của thị trường bán buôn điện cạnh tranh.

2. Về cơ sở hạ tầng hệ thống điện

a) Thiết lập hoàn chỉnh hệ thống SCADA/EMS, hệ thống đo đếm từ xa tới các đơn vị phân phối điện hạch toán độc lập và các khách hàng sử dụng điện lớn, đáp ứng các yêu cầu của thị trường bán buôn điện cạnh tranh;

b) Trang bị hệ thống thông tin phục vụ quản lý vận hành thị trường điện lực đáp ứng các yêu cầu của thị trường bán buôn điện cạnh tranh.

3. Về năng lực hoạt động của đơn vị tham gia thị trường: Đơn vị tham gia thị trường bán buôn điện cạnh tranh phải có đội ngũ cán bộ, công nhân viên được đào tạo chuyên môn, nghiệp vụ; trang bị hệ thống cơ sở hạ tầng cần thiết đáp ứng các yêu cầu của thị trường bán buôn điện cạnh tranh.

4. Trước khi bắt đầu vận hành thị trường bán buôn điện cạnh tranh hoàn chỉnh, hệ thống các văn bản, cơ sở hạ tầng hệ thống điện phải được điều chỉnh để phù hợp với yêu cầu của thị trường bán buôn điện cạnh tranh hoàn chỉnh.

Chương 4.

THỊ TRƯỜNG BÁN LẺ ĐIỆN CẠNH TRANH

Điều 10. Nguyên tắc hoạt động của thị trường bán lẻ điện cạnh tranh

1. Ngoài các nguyên tắc chung quy định tại Điều 5 Quyết định này, thị trường bán lẻ điện cạnh tranh hoạt động theo các nguyên tắc sau:

a) Đơn vị bán lẻ điện mua điện từ đơn vị phát điện, đơn vị bán buôn điện qua hợp đồng song phương và từ thị trường điện giao ngay để bán điện cho khách hàng sử dụng điện;

b) Đơn vị bán lẻ điện được thành lập mới đáp ứng các điều kiện theo quy định được mua điện từ đơn vị phát điện, đơn vị bán buôn điện để bán điện cho khách hàng sử dụng điện;

c) Khách hàng sử dụng điện đáp ứng đủ các điều kiện theo quy định được mua điện từ đơn vị phát điện, đơn vị bán buôn điện, đơn vị bán lẻ điện qua hợp đồng song phương và từ thị trường điện giao ngay.

2. Trong giai đoạn thí điểm, một số khách hàng sử dụng điện được lựa chọn để tham gia thị trường bán lẻ điện cạnh tranh thí điểm.

Điều 11. Cơ cấu ngành điện để hình thành thị trường bán lẻ điện cạnh tranh

Để hình thành thị trường bán lẻ điện cạnh tranh, cơ cấu ngành điện phải đáp ứng các điều kiện sau:

1. Giai đoạn thị trường bán lẻ điện cạnh tranh thí điểm: Bộ phận bán lẻ điện thuộc một số Công ty điện lực đáp ứng đủ điều kiện theo quy định tham gia thị trường bán lẻ điện cạnh tranh thí điểm phải được tách thành đơn vị bán lẻ điện hạch toán độc lập.

2. Giai đoạn thị trường bán lẻ điện cạnh tranh hoàn chỉnh: Bộ phận bán lẻ điện thuộc Công ty điện lực được tách thành đơn vị bán lẻ điện hạch toán độc lập.

Điều 12. Các điều kiện để hình thành thị trường bán lẻ điện cạnh tranh

1. Về hệ thống các văn bản pháp lý

a) Thủ tướng Chính phủ phê duyệt điều chỉnh Đề án tái cơ cấu ngành điện (trường hợp cần thiết);

b) Đề án thiết kế thị trường điện lực bán lẻ điện cạnh tranh được Bộ Công Thương phê duyệt;

c) Bộ Công Thương ban hành mới hoặc sửa đổi, bổ sung các Quy định áp dụng trong thị trường bán lẻ điện cạnh tranh:

- Quy định về điều kiện tham gia thị trường bán lẻ điện cạnh tranh đối với đơn vị tham gia thị trường điện; quy định vận hành thị trường bán lẻ điện cạnh tranh;

- Các quy định về: Hoạt động điều tiết điện lực; hệ thống điện truyền tải; hệ thống điện phân phối; đo đếm điện năng; giá điện phù hợp với hoạt động của thị trường bán lẻ điện cạnh tranh;

- Quy định tính toán mức giá truyền tải điện, phân phối điện và phí vận hành hệ thống điện và điều hành giao dịch thị trường điện của thị trường bán lẻ điện cạnh tranh;

- Các quy định cần thiết khác cho hoạt động của thị trường bán lẻ điện cạnh tranh.

2. Về cơ sở hạ tầng hệ thống điện

a) Hệ thống SCADA/DMS, hệ thống đo đếm từ xa cho lưới điện phân phối được đầu tư hoàn chỉnh đáp ứng yêu cầu của thị trường bán lẻ điện cạnh tranh;

b) Hệ thống thông tin phục vụ quản lý vận hành thị trường điện lực được trang bị phù hợp, đáp ứng yêu cầu của thị trường bán lẻ điện cạnh tranh.

3. Điều kiện về năng lực hoạt động của đơn vị tham gia thị trường: Đơn vị tham gia thị trường bán lẻ điện cạnh tranh phải có đội ngũ cán bộ, công nhân viên được đào tạo chuyên môn, nghiệp vụ; trang bị hệ thống cơ sở hạ tầng cần thiết đáp ứng các yêu cầu của thị trường bán lẻ điện cạnh tranh.

4. Trước khi bắt đầu vận hành thị trường bán lẻ điện cạnh tranh hoàn chỉnh, hệ thống các văn bản, cơ sở hạ tầng hệ thống điện phải được điều chỉnh để phù hợp với yêu cầu của thị trường bán lẻ điện cạnh tranh hoàn chỉnh.

Chương 5.

TỔ CHỨC THỰC HIỆN

Điều 13. Tổ chức thực hiện

1. Bộ Công Thương có trách nhiệm:

- a) Xây dựng, trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án tái cơ cấu ngành điện phù hợp với lộ trình phát triển các cấp độ thị trường điện lực;
- b) Chỉ đạo thực hiện xây dựng và phát triển thị trường điện lực tại Việt Nam theo lộ trình quy định tại Quyết định này; giám sát, đánh giá việc thực hiện và phát triển thị trường điện lực;
- c) Phê duyệt Đề án thiết kế thị trường điện lực các cấp độ;
- d) Ban hành các quy định vận hành thị trường điện lực và các quy định có liên quan;
- đ) Tiếp nhận hỗ trợ của các tổ chức tài trợ quốc tế cho các dự án xây dựng và phát triển các cấp độ thị trường điện lực;
- e) Tổng hợp nhu cầu kinh phí cho phát triển thị trường điện lực theo kế hoạch hàng năm để Bộ Kế hoạch và Đầu tư tổng hợp, trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt.

2. Bộ Kế hoạch và Đầu tư phối hợp với Bộ Tài chính bố trí đủ kinh phí từ nguồn ngân sách nhà nước cho các hoạt động của Bộ Công Thương liên quan đến nhiệm vụ xây dựng và phát triển thị trường điện lực từng cấp độ theo dự toán được cấp có thẩm quyền phê duyệt.

3. Tập đoàn Điện lực Việt Nam có trách nhiệm:

- a) Đầu tư hoàn chỉnh cơ sở hạ tầng kỹ thuật cần thiết cho hoạt động của thị trường phát điện cạnh tranh và thị trường bán buôn điện cạnh tranh;
- b) Tổ chức đào tạo nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ cho cán bộ, công nhân viên của các đơn vị trực thuộc Tập đoàn Điện lực Việt Nam đáp ứng yêu cầu tham gia thị trường điện lực các cấp độ;
- c) Đầu tư hạ tầng kỹ thuật và hỗ trợ kinh phí cho việc hình thành các đơn vị mới tách ra độc lập và các hoạt động nâng cao năng lực và đào tạo chuyên môn nghiệp vụ đáp ứng các yêu cầu hoạt động của thị trường điện lực các cấp độ.

4. Đơn vị phát điện, đơn vị truyền tải điện, đơn vị điều độ hệ thống điện quốc gia, đơn vị điều hành giao dịch thị trường điện lực, đơn vị phân phối điện, đơn vị bán buôn điện, đơn vị bán lẻ điện và các đơn vị khác tham gia thị trường điện có trách nhiệm:

- a) Đầu tư hệ thống trang thiết bị kỹ thuật cần thiết đáp ứng yêu cầu hoạt động của thị trường điện lực các cấp độ;
- b) Đào tạo chuyên môn, nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ, công nhân viên đáp ứng các yêu cầu hoạt động của thị trường điện lực các cấp độ.

Điều 14. Hiệu lực thi hành

Quyết định này có hiệu lực thi hành kể từ ngày 25 tháng 12 năm 2013; Quyết định số 26/2006/QĐ-TTg ngày 26 tháng 01 năm 2006 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt lộ trình, các điều kiện hình thành và phát triển các cấp độ thị trường điện lực tại Việt Nam hết hiệu lực từ ngày Quyết định này có hiệu lực.

Điều 15. Trách nhiệm thi hành

1. Bộ Công Thương có trách nhiệm hướng dẫn, triển khai thực hiện Quyết định này.
2. Các Bộ trưởng, Thủ trưởng cơ quan ngang Bộ, Thủ trưởng cơ quan thuộc Chính phủ, Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, Tập đoàn Điện lực Việt Nam và các tổ chức, cá nhân có liên quan chịu trách nhiệm thi hành Quyết định này./.

THỦ TƯỚNG

Nơi nhận:

- Ban Bí thư Trung ương Đảng;
- Thủ tướng, các Phó Thủ tướng Chính phủ;
- Các Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc CP;
- HĐND, UBND các tỉnh, TP trực thuộc TW;
- Văn phòng Trung ương và các Ban của Đảng;
- Văn phòng Tổng Bí thư;
- Văn phòng Chủ tịch nước;
- Hội đồng Dân tộc và các Ủy ban của Quốc hội;
- Văn phòng Quốc hội;
- Tòa án nhân dân tối cao;
- Viện kiểm sát nhân dân tối cao;
- Kiểm toán Nhà nước;
- Ủy ban Giám sát tài chính Quốc gia;
- Ngân hàng Chính sách xã hội;
- Ngân hàng Phát triển Việt Nam;
- UBTW Mặt trận Tổ quốc Việt Nam;
- Cơ quan Trung ương của các đoàn thể;
- Tập đoàn Điện lực Việt Nam;
- VPCP: BTCN, các PCN, Trụ lý TTCP, TBT Công TTĐT, các Vụ, Cục, đơn vị trực thuộc, Công báo;
- Lưu: Văn thư, KTN (3b).

Nguyễn Tấn Dũng